

POSTANOWIENIE

Dnia 4 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

w sprawie skazanego **A. B.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 4 czerwca 2025 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

wniosek pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego i obrońcy skazanego

o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego

na podstawie art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym

(Dz.U. z 2021 r., poz. 1904 t.j. z dnia 21.10.2021 ze zm.) w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. a

contrario

p o s t a n o w i ł

wnioski o wyłączenie sędziego SN Stanisława Stankiewicza, sędziego SN Pawła Kołodziejewskiego i sędziego SN Ryszarda Witkowskiego pozostawić bez rozpoznania jako niedopuszczalne z mocy ustawy.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynęły wnioski pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego i obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego SN Stanisława Stankiewicza, sędziego SN Pawła Kołodziejewskiego i sędziego SN Ryszarda Witkowskiego od rozpoznania sprawy o sygn. V KK 25/25, z uwagi na istnienie obawy co do ich bezstronności, bowiem powołani zostali na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie

określonym przepisami ustawy z 8 grudnia 2017 r. We wnioskach wskazano również, iż orzekanie przez tych sędziów naruszałoby zasadę *nemo iudex in causa sua*. Ponadto obrońca skazanego dodatkowo podniósł, że decyzją Prezydenta RP sędzieja SN Ryszard Witkowski został powołany do pełnienia urzędu Sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej, a następnie został przeniesiony do orzekania w Izbie Karnej Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wnioski należało pozostawić bez rozpoznania jako niedopuszczalne z mocy ustawy.

Głównym argumentem na jaki powołali się wnioskodawcy jest fakt powołania SSN Stanisława Stankiewicza, SSN Pawła Kołodziejewskiego i SSN Ryszarda Witkowskiego na urząd sędziego w trybie przewidzianym w ustawie z 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Na wstępie należy podkreślić, że zawarte we wnioskach pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego i obrońcy skazanego okoliczności nie mogły zostać rozpoznane w trybie 41 § 1 k.p.k. W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie podkreśla się, że wątpliwość co do bezstronności sędziego nie może być wywodzona z samych kwestii ustrojowych związanych z jego powołaniem i to niezależnie od tego w jakim okresie i z jakimi ułomnościami w procedurze nominacyjnej doszło to tego powołania (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 21 czerwca 2023 r., IV KK 460/19, LEX nr 3598209; postanowienie SN z dnia 31 października 2023 r., V KK 358/23, LEX nr 3621120). Podnoszone zarzuty nie mogą mieć bowiem charakteru abstrakcyjnego i odnosić się do całych grup powołanych sędziów (zob. postanowienie SN z dnia 10 sierpnia 2023 r., V KK 162/22, LEX nr 3600648).

Powyższe stanowisko potwierdza również wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt P 22/19, z którego wynika, że art. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie

wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Także z brzmienia art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 622; dalej ustawa o SN), dodanego ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1259) wynika, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Skoro zatem ustawa o SN w sposób szczególny reguluje badanie kwestii bezstronności sędziego w kontekście okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego oraz jego postępowania po powołaniu (zob. art. 29 ustawy o SN), to w tym zakresie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 41 § 1 k.p.k., wyłączając możliwość badania określonych w niej przesłanek w ogólnej procedurze (zob. postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2023 r., V KK 485/21).

Konsekwencją tego stanu rzeczy jest konieczność uznania, iż niedopuszczalne jest zastosowanie art. 41 § 1 k.p.k. w sytuacji, gdy z treści wniosku o wyłączenie sędziego wynika, że dotyczy on okoliczności przewidzianych w art. 29 § 5 ustawy o SN, a tak właśnie jest w niniejszej sprawie. Podstawą wniosków stanowiły tu bowiem okoliczności dotyczące powołania sędziów, a de facto kwestie związane z organem o to wnioskującym, a więc Krajową Radą Sądownictwa, ukształtowaną na drodze nowelizacji z dnia 8 grudnia 2017 r. Takie procedowanie zmierzałoby do obejścia zawartego w art. 29 § 4 ustawy o SN bezwzględnego zakazu, który nie dopuszcza możliwości podważenia orzeczenia wydanego z udziałem sędziego Sądu Najwyższego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności wyłącznie z powodu okoliczności towarzyszących powołaniu tego sędziego.

Powyższej oceny nie mogą zmienić podnoszone przez obrońcę skazanego okoliczności związane z powołaniem sędziego SN Ryszarda Witkowskiego na

stanowisko sędziego w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, a następnie jego przeniesienie do Izby Karnej. Argumentacja przedstawiona przez obrońcę skazanego nie spełnia w tym zakresie wymogów określonych przepisem art. 41 § 1 k.p.k., co uzasadnia brak możliwości merytorycznego rozpoznania wniosku.

W rozpatrywanej sprawie należy także podkreślić, że nie ma żadnych podstaw do twierdzenia, jakoby w sprawie miała zostać naruszona zasada *nemo iudex in causa sua*. Należy w pełni podzielić pogląd, iż wniosków o wyłączenie usadowionych tylko na podnoszeniu okoliczności o charakterze ustrojowym nie wolno uwzględniać automatycznie z tego tylko powodu, iż przedmiot sprawy znajduje zastosowanie także do osób ją rozstrzygających (zob. postanowienie SN z dnia 16 stycznia 2024 r., III KK 293/23; postanowienie SN z dnia 11 lipca 2024 r., IV KK 142/24). Bez zindywidualizowania podnoszonych okoliczności w aspekcie konkretnych faktów poddających się ocenie sądu, pozostają one w warstwie wyłącznie teoretycznej, niepowiązanej odpowiednio ani z konkretną sprawą, od udziału w której wniosek o wyłączenie zostaje złożony, ani z określonym sędzią, którego wniosek ten dotyczy (zob. postanowienie SN z dnia 11 października 2024 r., II KO 110/24).

W uwarunkowaniach niniejszej sprawy nie mogłoby dojść do złamania zasady *nemo iudex in causa sua* przez sędziów Sądu Najwyższego powołanych przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Sędzia w takich okolicznościach nie orzeka bowiem „we własnej sprawie”, gdyż przedmiot konkretnego postępowania nie stanowi „jego sprawy”, a wydane przez niego orzeczenie w żaden sposób nie będzie miało wpływu na sferę jego własnych uprawnień lub obowiązków prawnych (zob. postanowienie SN z dnia 30 listopada 2023 r., I Zo 75/2; postanowienie SN z dnia 4 września 2024 r., I Zo 144/24; postanowienie SN z dnia 2 października 2024 r., V KK 282/24).

Z powyższych względów wnioski pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego i obrońcy skazanego były niedopuszczalne z mocy ustawy, dlatego Sąd Najwyższy pozostawił je bez rozpoznania.

[J.J.]

[a.t]